

Tallinna POLÜTEHNIK

XXIII aastakäik
3 (417)

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEI-KOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Reedel, 21. jaanuaril 1966

Diplomiprojektide kaitsmise järgel

Möödunud aasta detsembrikuu kaheksa päeva kestel kaitsesid masinaehituse tehnoloogia ja peenmehaanikaseadmete eriala diplomandid riikliku komisiooni ees oma diplomiprojekte. Küllaltki suur diplomandide arv ja varasemad kogemused lubavad teha mõningaid kokkuvõtteid.

1. Diplomiprojektide temaatikast. Masinaehituse tehnoloogia kaiteer, kes profileerib mõlemad eelmainitud erialasid, on aastate jooksul silma paistnud oskusega siduda diplomitööde temaatika nii meie rahvamajanduse konkreetsete momentide kui ka perspektiivvajadustega. Tehased ja ettevõtted teevad meie diplomandidele teemad osas igal aastal heameelega ettepanekuid töötamise kitsaskohtade lahendamiseks, seadmepargi või tehnoloogia moderniseerimiseks, uute konstruktsioonide loomiseks jne. Peamise materjali diplomiprojektiks koguvad diplomandid vastavas ettevõttes praktilisi viibides. Suunatud üliõpilased aga tunnevad «oma» tehast ka varem küllaltki põhjalikult. Kõik see on kindlustanud jubä aastaid olukorra, kus kõigis diplomiprojektides lahendatakse meie rahvamajandusele olulisi ülesandeid. Stabiilsena näib püsivat ka suhe puhtehnoloogiliste ja konstruktsioonilise kallakuga projektide vahel: esimesi on ca 60–65%.
Nii möödunud kui ka käesoleval õppeaastal on projektide temaatika koostamisel püütud haarata siiski laiemat küsimuste

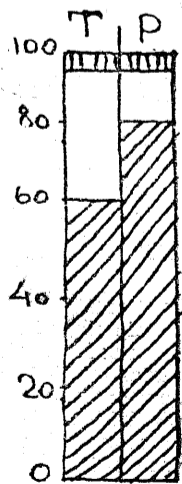
ringi. Diplomiprojektidena on lahendatud mõningaid teaduslike, otseselt veel mitte konkreetse ettevõttega seotud, laiemalt üldistatavaid probleeme. Mitmedki tööd on saanud kondikava diplomandi poolt ettevõttes või teaduskonna laboratooriumides läbiviitud eksperimentidest. Ka masinaehituse tehnoloogia kateedri vajalikke meetodilisi küsimusi on üksikjuhtudel lahendatud.

Pöördudes konkreetset tagasi mullu detsembris kaitsud projektide juurde peab rõõmusalt lahendasid olulisi küsimusi enamikule meie vabariigi masina- ja aparaaditehaste (Tallinna Masinatehas, «Ilmarine», TET, «Tallinna Metalltoodete» tehase, «Volta», M. I. Kalinini nim. Elavhõbealadite Tehase, «Estoplast», Tartu Aparaaditehas, «Punane Ret» jt.). Tööd oli ka Minski Kellatehas, Liepaja Masinatehas, Daugavpilsis tehase «Elektroinstrument», «Kurzeme» (Läti NSV) ja Sestrotseki Tööstustehase baasil. Müüekülgsema te kogemuste omandamiseks ja vastastikuste kontaktide laiendamiseks tuleks ka edaspidi saata üliõpilasi diplomieelsele praktilise väljaspoole me te vabariiki.
Väga positiivselt tuleb hinnata profiileeriva kateedri juhataja dots. N. Stšeglovi algatusi kvaliteetivselt täiesti uute diplomiprojektide teemade juurutamist möödunud poolaastal.

(Järg 2. lk.)

Kas „rahuldav“ rahuldab?

See on aktuaalne küsimus. Arutelu võib kujutada võitluseks «rahuldavate» vastu ja «heade» poolt. Minu arvates peaks ka edaspidi säilima «rahuldav», kuid tema sisu võrreldes senisega peaks muutuma. Toome analoogia praktikast. Kui me ostame mingi masina, siis — millist masinat loeme rahuldavaks? Kas seda, millel on olemas näiteks 95% kõigist vajalikest detailidest (mutrid, polidid, hammaratas) ja puudub ainult 5%? Vaevalt. Rahuldavaks loeme arvatavasti seda masinat, mis täidab oma otstarbe ja omab pealegi teatud töökindlust. Heaks masinaks loeme sellist masinat, mis lisaks on mugav käsitsamiseks. Ja väga hea masin peaks rahuldama ka esteetilisi nõudeid.

▨ - Rah.
□ - Hea
▤ - V.hea

õppida». Ja pole ime, et need «rahuldavad» eksami käigus tulevad sageli «ümberhindamisele».

A. TÜMANOK,
teoreetilise mehaanika kateedri vanemõpetaja

Uhei päeval oli peahoone kõige väiksemate päralt. Pakasest hoolimata kogunes peosaali palju särasilmalisi mudilasi.

Suure auditooriumi nurgas seis «näärikuusk». Kuusk oli pikk — ulatas laeni ja kaun. statud küünalde ja ilusate ehetega. Saali aitasid ehtida meie laste isad- emad. Instituudi kunstnik onu Kübar oli joonistanud ilusa näärirongi. See ulatas auditooriumi ühest se nasteiseni Rongiga sõitis näärivana koos oma sõprade karujõmmide, kitsetallede, pössade ja teiste armaste loomadega meie lastele külla.

Kui kell näitas lõunatundi, hakkasid lapsed kogunema saali. Samal ajal aga käisid kõrval joonistussaalis viimased kibedad ettevalmistused es.nem'seks. Iga minutiga tõusis esinemispaalavik. Tüdrukud ehtisid endid õunteks, poisid aga jünkudeks. Prooviti viimast korda tantsusamme. Kui kõik oli korras, mndi tädi Lia juhtimisel peosaali.

Eeskava oli mitmekesine. Kuulsime laule õunast, talvest ja ka Näärivanast. Siis löid poisid-tüdrukud tantsu küll koos ja üksinda. Kõige rohkem aga üllatas silmapilk, kui kohale jõud s Näärivana. Sai ju teda oodatud terve aasta. Näärivana kuulas laste ettekankeid, löi ka ise tantsu ja laulis kaasa.

Nüüd algas kingituste kättemandmine. Igaüks sai suure näärimatustuste paki. Rõõm oli suur, sest pakis oli palju kommi, šo-

kolaadi ja suur p'parkook. Muidugi tegi palju lõbu ka see, et pakki nii hästi krõbisas Lõpuks löödi lahti ühine tants. Kui paari tunni pärast tuli lahkuda, ütlesid nii väikesed peolised kui ka lastevanemad, et p'du oli tore.

Nääripidu kujunes lasteringile ühtlasi loominguiseks ülevaatusseks. Kanti ette kõik semestri jooksul õpitud laulud, tantsud ja deklamatsioonid. Hindajaks oli meie rahva suur lastepere. Arusaadavalt polnud ta kitsi plaksu-

tama omavanuste toredatele ettekannetele. Tore oli vaadata meie järelikasvu "es'nemist.

Muidugi teab meist igaüks, kuipalju see kõik nõuab tahet, püsivust ja armastust oma töö vastu, et lapsed suudaksid esineda nii hästi. Täname siiralt meie lasteringi juhatajat tädi Liat tehtud töö eest ja soovime talle ka edaspidi jõudu ja edu meie kõige väiksemate laulu- ja tantsuringi juhendamisel!

LAPSEVANEM

MEIL KÄIS

NÄÄRIVANA

Näärivanale on nii palju päjatada.

Prof. Leo JÜRGENSONIL on täna sünnipäev

Täna saab ta 65-aastaseks. Ei, siinkohal pole tõesti tegemist trükiveaga. Teistsugused arvamused, diametraalselt vastupidised, on tingitud kas juubilari liiga lähedastest või liiga halvast tundmisest. Ühed ei usu, et see arv on nii suur, nimelt need, kes tunnevad Leo Jürgensoni lähemalt, tema kiiret sammu instituudis, väsimatut tantsuindu pidusaalis ning tema paljusid huvialasid. Teised, kes teavad teda vaid kaugemalt, peamiselt artiklite ja raamatute kaudu, peavad teda märksa vanemaks, sest... professor Leo Jürgensoni on kuuldud-nähtud juba 37 aastat!

Esineb seda ju võrdlemisi harva tehnika alal, et kahekümne kaheksa aastast ollakse juba doktor ja maailmas omal alal tuntud teadlane. Niisiis, Leo Jürgensoni saavutusterikkast elust 65 aasta kestel piisaks tõhusaks aruandeks mitmele temaealisele teadlasele.

Selle sissejuhatuse järel võiks ka panna punkti ja nii oleks see vastav juubilari tavalisele äärmiselt lakoonilisele esinemisstiilile. Seda on tarvis siiski täpsustada. Lakoonilisuse taga on peidus tugev annus lopsakat arukust, sirgjoonelisust, oma tooni. Teaduslike probleemide lahendamisel pole tal kunagi ajast kahju ning huvitavatest probleemidest kõneldes ka sõnast. Kuid aeg, mis kulub mitmesugusteks koosolekuteks, istungiteks, selle kohta on tal kahtlemata oma arvamus.

Professor Leo Jürgenson on õpetanud algul Tartu Ülikoolis ja seejärel Tallinna Tehnikaülikoolis arhitektuuriliste konstruktsioonide projektist, ehitusõpetust ja pinnase mehaanikat. Tallinna Polütehnilise Instituudi reorganiseerimisel 1944. aastal oli Leo Jürgenson ehituse (praegu arhitektuuri) kateedri juhatajaks ja TPI direktori asendajaks õppe- ja teadusliku töö alal.

1945. a. omistati juubilariile Eesti NSV teenelise teadlase aunimeetus.

Teadusliku töö valdkonnas on Leo Jürgenson pöranud suurt tähelepanu hoonete soojamajandusele. Üleminek sotsialistlikule suurpõllundusele tõi esile vajaduse uurida loomapidamishoonete sisekliimat ja ehitusfüüsikat. 1949. aastal õnnestus Leo Jürgensonil esmakordselt näidata praktilas, et lauda hea olukorra kõige olulisemad tingimused — siseõhu kuivus ja soojus — tõstavad karja

toodangut ning säilitavad hooned. Loomalauda sisekliima iseärasuseks on suur veeauru esitamine ja samal ajal kunstliku küttepuudumine. Veeaur tuleb kõrvaldada õhutuse teel ilma siseõhku märgatavalt jahutamata. Kujunes terve kompleks küsimusi, mis üksteist mõjutavad. Hiljem laienesid need veel teist tüüpi hoonetele, kus siseolukord mittemeti erineb. Prof. Leo Jürgensoni õhutuse süsteemid on leidnud üldise tunnustuse ja neid rakendatakse kõigi meil ehitatavate uute loomapidamishoonete puhul.

Osa juubilari uurimistööst on seotud Eesti NSV Teaduste Akadeemia ja Ehituskomitee Ehituse Teadusliku Uurimise Instituudiga. Sealsed teemad ja samuti juhendatavate aspirantide tööd TPI-s on probleeme märksa laiendanud. Nüüd võib rääkida põllumajandus-, elu- ja ühiskondlike hoonete komplekssest uurimistööst ehitusfüüsika alal ja prof. L. Jürgensoni koolkonnast.

Viimastel aastatel on Leo Jürgensonil kujunenud südameasjaks tehnikakeele ja terminoloogia korrastamine ja ühtlustamine. Ta on Eesti NSV TA Vabariikliku Oigekeelseuse Komisjoni liige ning Ametkondliku Terminoloogiakomisjoni asesimees, samuti ka TA Emakeele Seltsi tegevliige.

Leo Jürgensoni sulest on ilmunud üldse üle 130 mitmesuguse teadusliku töö. Nende hulgas on võõrkeelsed artiklid, mis on avaldatud reas välismaistes ajakirjades. Populaarteaduslike artiklite autorina on Leo Jürgenson vähe-malt ehitusteaduskonnas juhtpositsioonil.

Leo Jürgensoni on autasustatud vabariikliku preemiaga ja Üleliidulise Rahvamajanduse Saavutuste Näituse medaliga.

Ei saa ka unustada üht olulist lõiku juubilari töös — olla korduvalt peapõnendiks väga paljudele kolleegidele ja endistele õpilastele väitekirjade kaitsmisel, seega on ta palju kaasa aidanud teadlastele nende esimese teadlase nimetuse saamiseks.

Tähtsamate ülesannete kõrval ei saa vaikes mõõda minna juubilari lemmikharrastustest. Sellest kõnelevad lugematuid käsitöönduslikud, kuid parimate maailmastandardite tasemel puhketundidel valmistatud puulusikad. Kahjuks nende ridade kirjutajal puudusid seni täpsemad andmed selle kohta, kellel on õnn omada nende kunstiteoste kõige täielikumat kogu.

Ühiselt soovime juubilarile edasist nooruslikku optimismi, endist energiat, tubliti tervist ja tugevat tööhoogu!

Kolleegid

***
On seitsmes kümme saanud pooleks, nii näitab Su teel vastne viit Sellele väarikale loole nüüd meie poolt hurraal ja kiit.

Kui ehituse kandetala Sa juubilarina me ees Ei ole seda eriala, kus Sa ei oleks täitsamees.

Nii laevastringereid kui pinnast Sa oskad näha õigelt poolt Su lauta karjal lõbus minna, elamispinnaga head lood.

Teed tehnikakeelt kõigi hüveks, mis muutub «soojaks», mis on «soe»

Sa doktorina tammetüveks ja kümnes keeles kirja loed.

Sa noortest oled karmem veelgi ja vaimukas, et hoida eest! Head jaksu soovivad kolleegid, — veel palju teha mitmel teel!

Diplomiprojektide kaitsmise järgedel

(Järg)

Kuus diplomandi kaitsesid äsja edukalt töid, mis olid seotud kas universaal- või spetsiaalelektronarvutitega. Näiteks oli töötatud välja algoritm Tallinna Ekskavaatoritehasele võllide mehaanilise töötlemise tehnoloogia projekterimiseks (diplomand R. Küttner), Dnepropetrovski Metallurgia-seadmete Tehasele lõikerežiimide määramiseks (dipl. P. Kal'as), algoritm ja programm mehaanilise töötlemise abiaegade arvutamiseks (dipl. E. Laur) jt. Diplomand F. Angelstoki teemaks oli «Lõikeprotsessi matemaatilise mudeli tehnoloogiliste parameetrite uurimine».

Et selline temaatika mehaanikutele täiesti jõukohaseks osutus ja ka nendele enestele suurt huvi pakkus, on seostatav as aoluga, et enamik nimetatud diplomandidest õppis erirühmas, kus täiendavalt erialade põhiprogrammile töötati nelja semestri vältel läbi küllaltki mahukas matemaatikaalane kursus. On ilmselt, et osavõttu matemaatikarühma tööst tuleb ka edaspidi propageerida ning anda osavõtjatele laialdasi võimalusi oma teadmiste rakendamiseks.

2. Diplomiprojektide kvaliteedist
Mitmekülgse ja vajaliku temaatika kõrval võib üldiselt rahule jääda ka esitatud tööde kvaliteedid. Käesoleval sessioonil pidas REK võimalikuks hinnata tunduvalt rohkem töid «väga hea» ja «heaga» kui varem. Ilmselt on juhendajate ja ka teadri nõudlikkus kaitsmisele lubatud tööde osas tõusnud.

Vaatamata sellele esineb ikka ja jälle igal aastal korduvaid vigu: eksitakse elementaarsete vormistamisnõuete vastu, kasutatakse aegunud norme jms. Raske on süüdistada siin alati mingeid konkreetseid kateedreid — suur süü on siin projektide koostajail enestel, kes siiski kõigi nimeatud küsimustega peaksid olema vähemalt rahuldavalt tuttavad. Ja kui kunagi nooremal kursusel see «hall rahuldav» eksamineri jät momendil rehveldas, on diplomiprojektide kaitsmisel ilmenud puudused kinnituseks sellele, et «rahuldav» rahuldab väga harva.

Tähtsena aga kiputakse siiski elementaarsete vigade olemasolul süüdistama ka kateedreid, kellele käe alt on diplomandid kunagi varem läbi käinud. Olen kindlal arvamusel, et elemen-

taarsed küsimused antakse iga õppeõu poolt küllalt omandataval määral kuulajale edasi ja nende küsimuste mitteteadmine eksamil ei jää kunagi ves'aval hindemata. Ja kui tegemist on nn. elementaarsete vigadega, siis peaks neid ikkagi iga diplomiprojekti juhendaja märkama diplomiprojekti konsulteerimise käigus!

Kuid õigem on kvaliteedist rääkides tõsta küsimus üles laemalt, küsimus mitmesuguste ebarõnnestunud lahenduste (näit. konstruktiivsed sõlmed vms.) vältimisest. Tõenäoliselt aitaks siin olukorda parandada viis, kus juhul, kui projekti juhendajal ei ole mõnel alal kogemusi, rakendataks konsultandina appi siiski vastav spetsialist. Väga võimalik peaks olema ühendada ühte isikusse näiteks graafika- ja konstruktioonialane konsultant.

Ohutus- ja tuletõrjetehnikale on diplomiprojektides pühendatud vajalik osa. Kuid juhtub, et ohutustehnika asemel vaatleb tööst vastu puhes formalism. Mõned diplomandid kinnitasid kaitsmisel, et nõutakse sõltumata projekti teemast, vähemalt 8 lehekülge ohutustehnikat. Nii tulebki, et mõni projekt sisaldab «ohutustehnikat üldse» või midagi teemast veelgi kaugemat. Lause veider oli näha töös, mis käsitles mehaanilise töötlemise abiaegade algoritmia programmi loomist, 10-leheküljelisel traktaati «Elektrivoolust ja selle mõjust inimese organismile». Selles kirjeldati inimese rüha ja kudede ehitust, organismi soolade sisaldust, Ohmi seadust jms. Kas ei oleks siiski paremini sobinud näiteks kas või «Ohutustehnikat elektrivarvutite kasutamise» vms.? Niisugune näitena toodud projektiga sidumata teema võib süvendada küllaltki levinud vääramõtteviisi, et ohutustehnikat küsimused ei ole kuidagi olulised! Õnneks oli selliseid mõõdukirjutamisi ainult väga üksikuid.

Üks halvemaid pahesid, mis sageli silma torkab, on vananenud normide kasutamine. Diplomandid (ka nooremate kursuste üliõpilased) on paljudel juhtudel loonud endale momendil kasutatavast raamatust mingi fetiši, millesse kriitiline suhtumine ei saa probleemina nagu üldse üles kerkidagi. Kuid kes sellega ei kao ka uue tunnetaamine, iseseisev mõtlemine, loominguilise suhtumise põhielementid? Masinaehituses on viimastel

aastatel kinnitatud hulgaliselt Masinaehituse Normaale (MH). Näib aga, et nendega ei ole hästi tuttavad veel niimedi meie masinaehituslaste kateedrite õppejõud.

Masinaelementide kateedris on uute standardite ja normaalide koondamine ja tutvustamine tehtud ülesandeks ühele kateedri liikmele, kes selle tööõigu eest kannab täielikku vastutust. Tulemusena on kateedri liikmed hästi kursis ilmunud värskel materjaliga. Neid kogemusi peaksid intensiivsemalt kasutama ka teised kateedrid.

Ökonoomikaküsimusi oli diplomantides käsitletud küllaltki suures mahus. Kuid näib, et alati siiski veel mitte küllaldaselt. «Õpetus» oli küll loengul vastu võetud, kuid projekti koostamisel pöörduti nende allikate juurde, mille sügavus kõrgema haridusega insenerile ei ole piisav. See ei ole muidugi iseloomulik ainult ökonoomikaküsimuste osas — sama teed käidi tihti tugavaru- arvutuste ja ka muude materjalide juures. Kergema vastupidisena liikumine lõppes järeldusena mitmelgi diplomandil küllaltki kitsukesel ja konarlikul rajal! On loota, et ajal, kus ökonoomikaküsimusi esitatakse kõigil «suures plaanis», siingi olukord märgatavalt paraneb.

Keelekultuurist eraldi

Omaette probleemi moodustab diplomiprojektide keel ja meie tehnikaüliõpilaste keelekultuur üldse. Väga vähe pööraakse tähelepanu terminoloogiale. Diplomiprojekti kirjutamisel unustatakse sageli kõik see, mis varem vastava eserialaainetes on pakutud. Tehakse «reaalune» tõlge muukeelsest kirjandusest ja saadakse väljend, mida hiljem kaitsmisel isegi ei osata seletada.

Diplomandide halb väljendusoskus olgu illustreeritud järgmistel näidetega, mis on võetud mõeldud kaitsmistest perioodi diplomiprojektidest:

«Töölire ise ei tohi teostada valgustusvõrgu ümbertegemist.» — «Kummaski tšehhi osas on nähtavale kohale paigutatud tšehhi seinale evakueerimise plaan». Leidub neist palju hullemaidki! Ning kirjutamise ja lohakuse järgedelt leiame selliseid asju, nagu: «Kuna tšehhi põrand on betoonist, peab olema tööline jal all» jms! Omaette pärl oli aga üks diplomant, kes teema sõnasõnas, mis pidi olema koostatud ja läbi loetud juhendaja poolt, kinnitatud kateedri koosolekul ja samuti läbi loetud instantsides, mis tegelevad käskkirjade vormistamisega: «Lõiketera tagatahule mõjuva jõu sõltuvuse tagaahu kulumisjälje pikkusest ja kontakti tingimustest uurimine!» Rahustas see, et

(Järg lk. 3)

Ajalookandidaat Ainu Schmidt

mis püstitatud põhiülesannete täitmisele: kommunismi materiaaltehnilise baasi ehitamisele, kommunistlike ühiskondlike suhete arendamisele ja uue inimese kasvatamisele. Selle liikumise hoogne levimine rahvahulkades tunnistab ühtlasi töötajate kommunistliku teadlikkuse tõusu ja nende loova initsiatiivi arengut. Dissertant iseloomustas igakülgset parteiorganisatsiooni tegevust kommunistliku töö eest peetava võistluse suunamisega, näiteb, millise suure panuse on see massiline liikumine andnud võitluses töövõldekuse tõusu, uue kaasaegse tehnika ja tootmistehnoloogia juurutamise, tööliste kvalifikatsiooni ja kultuur-tehnilise taseme tõstmise eest ja töötajate kasvatamisele kommunistliku moraali vaimus.

Tallinna Polütehnilise Instituudi NLKP ajaloo kateedri vanemõpetaja Ainu Schmidt kaitses 12. jaanuaril Eesti NSV TA ühiskonnateaduste osakonna nõukogu väitekirja «Võistlus kommunistliku töö eest Eesti NSV põlevkivikeemia tööstuses (1958—1963)».

Töötanud läbi ulatusliku dokumentaalse materjali, teinud reaalsotsioloogilisi uurimusi töö- ja elutingimuste kohta, analüüsib dissertant põhjalikult liikumist kommunistliku töö eest ja näitab, et see kujutab endast sotsialistliku võistluse kõrgemat vormi kommunismi ülesehitamise kaasajal etapil.

Dissertatsioonis näidatakse, kuidas liikumine kommunistliku töö eest aitab kaasa partei program-

mi ettepanekuid ja kriitilisi märkusi kommunistliku töö tähe all areneva liikumise juhtimise parandamiseks, selle võistluse käigus esinevate puuduste, nagu subjektivismi, parandamiseks. Ilustamise elementide järjekindlaks likvideerimiseks. NLKP Keskkomitee oktoobri (1964) ning märtsi- ja septembripleenumi (1965) otsused, nagu rõhutat autor, loovad veelgi soodsamad tingimused töötajate loova aktiivsuse tõusuks ja sotsialistliku võistluse kaasajal vormide edasiseks arenguks.

Ametlike oponentidena olid dissertatsioonitöö kaitsmisel tegevad akadeemik A. Maamägi ja ajalookandidaat A. Panksejev.

Ainu Schmidtile omistati ajalookandidaadi teaduslik kraad.

Eilsel teaduslik-metoodilisel konverentsil

Eile toimus Tallinnas TPI, TRU ja EPA ühine raamatupidamise ja majandusliku tegevuse analüüsi alane teaduslik-metoodiline konverents.

Konverentsi eesmärgiks oli majandusteaduslike rakendusdistipliinide õpetamise metoodika küsimuste arutamine, sest meetodika täiustamine aitab kaasa õppetegevuse tõhustamisele, õppetöö näitlikumaks ja huvitavamaks muutmisele. Parema metoodikaga suudetakse üliõpilastele kaasa anda rohkem, põhjalikumaid ja suurema rakendusliku väärtusega teadmisi.

Päevakorras oli 7 ettekannet, neist 4 raamatupidamise õpetamise metoodika alalt.

TPI statistika ja raamatupidamise kateedri vanemõpetaja E. Linna sõnul on raamatupidamise õpetamise probleemidest seoses elektronarvuti kasutuselevõttuga arvestuses.

Raamatupidamise õpetamise meetodika küsimusi käsitlesid ka TRU raamatupidamise kateedri vanemõpetajad K. Parvel ja A. Ruuvet ning EPA põllumajanduse ökonoomika kateedri vanemõpetaja V. Soo.

Majandusliku tegevuse analüüsi ja majandusstatistika õpetamise metoodika ja nende distsipliinide seostamisest probleemidest kõnelesid TPI statistika ja raamatupidamise kateedri õppejõud M. Saarepera ja V. Volt.

EPA põllumajanduse ökonoomika kateedri õppeülesandetäitja V. Käsinar rääkis arvutustehnika õpetamise materiaalsest baasist Tartu kõrgemates õppeasutustes.

Kuuldu üle avaldati elavalt mõtteid. Avaldati ka arvamust, et taolised õppeasutustevahelised teaduslikud konverentsid peaksid kujunema regulaarseks nähtuseks.

Laulu- ja tantsurahvas Voroneži mail

Loodus ja eriti mets on loominguiliseks allikaks inimestele, kes pühendavad oma elu kunstile ja samuti neile, kes oskavad oma põhihelukust ühendada muusikaga, poeesiaga, maalimisega...

Võib-olla seepärast sündis kunstiline isetegevus Voroneži Metsatehnilises Instituudis koos õppeasutuse endaga. Koos instituudiga veetis ta rasked sõjapäevad Viatka jõe ääres. Hiljem aga pöördus tagasi sõjast laastatud Voronežisse. Koos instituudiga kasvab ja areneb ta järenevad rahvaastal.

Kahelkümne aasta jooksul oli instituudi kooris kõigest 25—30 lauljat. Praegu on nende arv aga tõusnud saja kolmekümneni. Instituudi koor ja koreograafilise ansambel on korduvalt võitnud esikoha kunstilise isetegevuse ülevaatusel nii Voroneži linnas ja oblastis.

Need kaks kollektiivi esinesid VII Ülevenemaalisel Noorsoofestivalil Moskvas, koreograafilise ansambel «Vesna» veetis mullu kakskümmend päikeseperjalt augustikuu näeva Tšehhoslovakkias. Kolmkümmend noort isetegevuslast jõudis tutvuda pal-

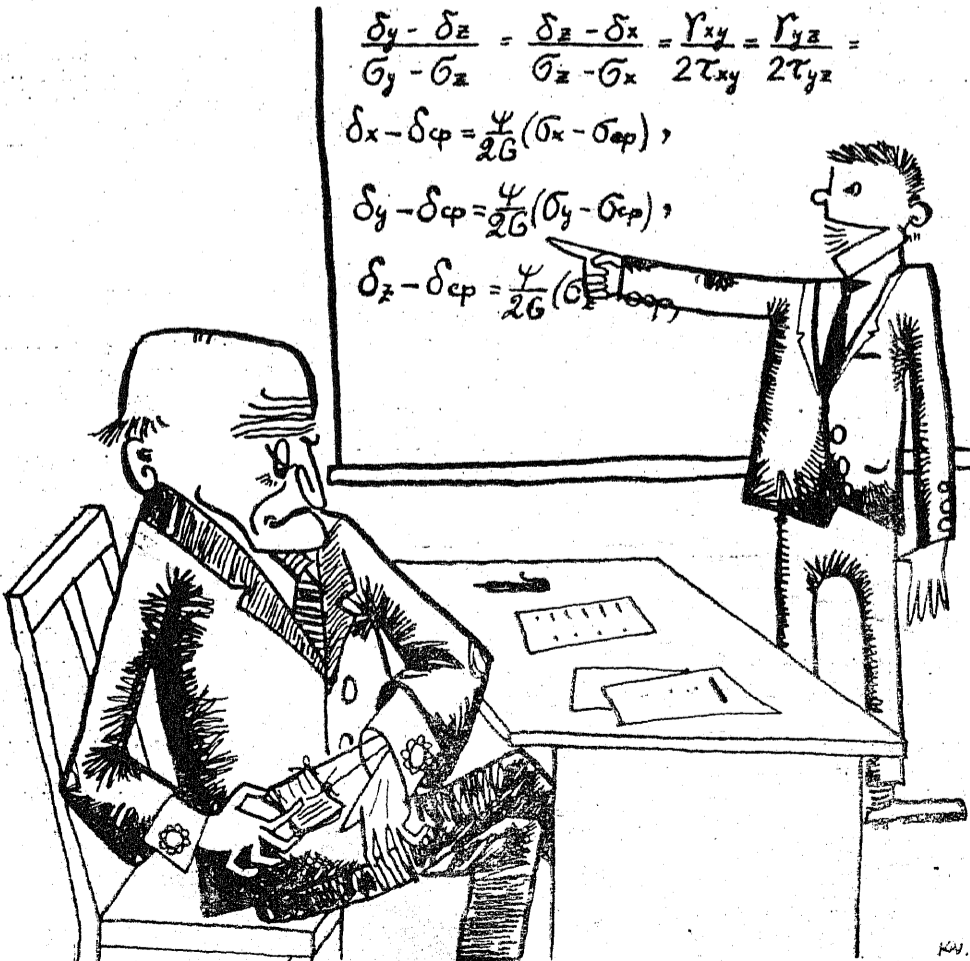
Voroneži Metsatehnilise Instituudi üliõpilane TONU NAESTEMA

$$\frac{\delta_y - \delta_z}{\delta_x - \delta_x} = \frac{\delta_z - \delta_x}{\delta_x - \delta_x} = \frac{\gamma_{xy}}{2\tau_{xy}} = \frac{\gamma_{yz}}{2\tau_{yz}} =$$

$$\delta_x - \delta_\varphi = \frac{\gamma}{2G} (\sigma_x - \sigma_\varphi),$$

$$\delta_y - \delta_\varphi = \frac{\gamma}{2G} (\sigma_y - \sigma_\varphi),$$

$$\delta_z - \delta_\varphi = \frac{\gamma}{2G} (\sigma_z - \sigma_\varphi),$$

EKSAMIL

Diplomiprojektide kaitsmise järgedel

(Järg.)

diplomand oli valmistanud sisuliselt väga hea töö, kuid ehmatas, et diplomand tarvitas ettekandes täpselt sama, peal kirjas esitatud konstruktsiooni — tema e oli see juba muutunud harjumuseks ja järelikult ka loomulikuks (õigeks?) eesti keeleks?

Kui lisada veel see, et lubamatult palju esineb elementaarseid õigekirjavigu (näit.: seerijaline, pikkaealisus, mehanism, koefitsient, tiif, mehaanika tsehhikulud, kiil-rühm ülekannet, pilootaaz mootori katsetamine jne.) ja kirjavahemärkide peaaegu et täielik ignoreerimine, siis tuleb küll mitmete diplomandide suhtes avaldada kahtlust, kas nad ikka tõesti kõigi oma omaduste poolest kuuluvad meie intelligenti hulka. On tõesti häbi, kui oma eriala sõnavaragi emakeeles ei osata kirjutada!

Olgu seepärast üheks oluliseks ülesandeks parandada meie üliõpilaste keelekultuuri ja väljendusoskust. Siin saaksid hästi kaasa aidata kõik kateedrid, v.a. üks ainult pöörata tunduvalt suuremat tähelepanu üliõpilaste poolt esitatavale kirjalikule materjalile. Paraku ei uurita neid alati sõna-sõnalt läbi. Küllap seda tunnevad ka üliõpilased ja kohe lastakse nõudlikkus keele suhtes langeda. Ega muidu käiks mööda instituuti ringi lugu ühest diplomandist, kes diplomiprojektis olla kirjutanud: «Kuna seda keegi niikuini ei loe, kujundan elektrimootori kerest puust!»

Oma keelekultuuri tõstmise osas võiksid väga palju ära teha üliõpilased ise. Kaasa peaksid lööma siin ÜET ja UTÜ, mõlemale sobib nende küsimustega tegelemine. Ja olen kindel, et asjahuvilisi leidub.

4. Lõpuks ühest heast kogemusest

Pahatihti kipub diplomiprojektide kaitsmisel kuulaja'e riiv jääma väikeseks või vähemalt ünekülgseks. Peamised osad moodustavad siin kaitsja'e kursusekaaslased, juhendajad, vanemad jt. Ettevõtetest, millega diplomiprojektid on otseselt seotud, on aga ainult üksikuid inimesi võimalik lühemaks või pikemaks ajaks TPI-sse sõita.

Et ettevõtetest valitseb suur huvi diplomiprojektides esitatud lahenduste vastu, seda kogesime

hiljuti nii Tallinna Masinatehase kui ka «Ilmarise» klubis. Nimeit viisime kummaski tehases läbi kümnekonna diplomiprojekti kaitsmise. Tehaste spetsialistid esitasid rohkesti küsimusi ning, mis täiesti loomulik, paljude juhtudel just ettepaneku'e maandusliku külje kohal. Palju arvamusi esitati otseselt oma tehas puudutavate projektide osas, kuid rõõmustavalt tekkis asjalik arutelu ka teiste probleemide, nagu elektronarvutite kasutamise otstarbekuse ja rakendatavuse võimaluse kohta. Saadud kogemused julgustavad meid ka tulevikus viima diplomiprojektide kaitsmise just sellesse keskkonda, kus huvi nende vastu on õigustatult kõige suurem.

Do's. H. KULDMA, mehaanikaeaduskonna dekaan, REK liige

MEIE INTERVIUU

Seekord tsemendi teemadel

Veslesime Tallinna Polütehnilise Instituudi ehitusmaterjalide teadusliku uurimise laboratooriumi teadusliku juhendaja dotsent Verner Kikase ja vanema teadusliku töötaja Eva'd Piksarvega.

Mil'iste küsimustega tegeletakse ehitusmaterjalide teadusliku uurimise laboratooriumis?

Laboratooriumi töö põhisuunaks on põlvkivi energaetilisel põletamisel tekkiva lendtuha komplekssete kasutamise võimaluste uurimine. Laboratooriumis tehtud uurimistööde tulemusena loodi teoreetilised alused ja kavandati teostatav lendtuha separeerimise tehnoloogia. Selle tehnoloogia kohaselt separeeritakse lendtuha kolme põhilise fraktsiooni. Jämedamat fraktsiooni, mille vabalubja sisaldus tõuseb kuni 30 protsendini, kasutatakse mullkukermiitide tootmisel. Keskmise terasuurusega fraktsiooni kasutatakse kõrgemamargiliste põlvkivituksideainete, nn. kukermiidi ja kukermiitsemendi valmistamiseks või peenfraktsioonina asfaltbetoonis. Tuha kõige peenem osa on aga sobiv lisandina portlandtsemendi kliinkrile kõrgmargilise portlandtsemendi, nn. põlvkivituksportlandtsemendi tootmisel. Nimetatud tuhafraktsioonide ja nende baasil valmistatud ehitusmaterjalide igakülgne uurimine on praegu laboratooriumi ülesandeks.

Millisel määral on juurutatud uurimusi?

Laboratooriumis väljatöötatud tööstustehnoloogiat põhjal ehitati Ah'me Ehitusmaterjalide Kombinaat. Kombinaat kasutab toorainena Ah'me soojuselektrijaamast saadavat lendtuha, mida fraktsioneeritakse jäme- ja peenfraktsiooniks. Jäme fraktsiooni kasutatakse gaaskukermiidi tootmiseks, peenfraktsioonist sandakse aga pärast jahvatamist sideaine — kukermiit. Osaliselt läheb Ah'me Ehitusmaterjalide Kombinaadis toodetud peenfraktsioon ka peenfraktsiooniks asfaltbetoonitekatete valmistamisel. Lähemas tulevikus alustatakse Narvas fraktsioneeritud lendtuha baasil töötava Balti Ehitusmaterjalide Kombinaadi ehitamisega.

Lendtuha peenimast fraktsioonist ja portlandtsemendi kliinkristi valmistatud põlvkivituks — portlandtsemend on intensiivse

juurutamise ajajärgus. Alates 1960. aastast on läbi viidud 6 katsetootmist ja nende maht suureneb pidevalt. Kui 1960. aastal valmistati 140 tonni põlvkivituksportlandtsemendi, siis mullu toodeti seda ligi 40 000 tonni, seega peaaegu pool Kunda vana tehase aastatoodangust.

Millise omaduste poolest erineb põlvkivituksportlandtsemenditava'isest tsemendist?

Tehas «Punane Kunda» toodab portlandtsemendi margina «400» ja «500», põlvkivituksportlandtsemendi mark on aga «800». Peale selle on põlvkivituksportlandtsemend kiirelt kivinev,

temast valmistatud mõrt saavutab juba kolmepäevasekt surve tugevuse 400—480 kg/cm², seega rohkem kui Kunda tsemend «400» 28 päeva vanuselt. Eriti sobiv on põlvkivituksportlandtsemend hüdrotermilisel töötlusel raudbetoonide detailide valmistamiseks. Muu kasutati põlvkivituksportlandtsemendi põhiliselt meivabariigi raudbetoonide detailide tehasest kõrgmargiliste (mark «300—500») betoonide tootmisel.

Lõpuks veel tsemendi hinnest. Kliinkrile lisatakse 25% lendtuha peenimat fraktsiooni, mil'e maksimum moodustavad põhiliselt transpordikuid. Seetõttu alaneb tsemendi omahind ja kasvab tehas koguoodang kasutatud tuha koguse arvel.

Kas põlvkivituksportlandtsemend on tuntud ka väljaspool meie vabariigi piire?

Ehitusmaterjalide teadusliku uurimise laboratoorium teostab uurimiseid põlvkivituksportlandtsemendi alal tihedas kontaktis üliõpilaste tsemendi ja betooni uurimise instituutidega. 1964. aastal Moskvas Üliõpilaste Tsemendi Uurimise Instituudis toimunud koosolekul andis sama asutuse laiendatud teaduslik nõukogu põlvkivituksportlandtsemendile kiitva hinnangu. Mõeldud aasta oktoobris ja novembris leidis põlvkivituksportlandtsemend omale veel ühe uue kasutusala. Leningradi tehases «Barrikaad», kus valmistatakse suurte mõõtmetega ja õhukeseseinalisi kõrgsurve raudbetoonitorusid, viidi läbi katsetuste seeria põlvkivituksportlandtsemendiga. Tulemused olid head. Tsemendi «500» asendamine põlvkivituksportlandtsemendiga võimaldas suuresti lühendada töösüklit.

Vanem teaduslik töötaja Artur Hain (vasakul) ja insener Kallu Koit määravad põlvkivituksportlandtsemendi külmutuskindlust.

LEINI VIRUNURM Sipelgas

Olen naljakas sipelgas maamuna hingepallil. Mul on sipelgapessa ja sipelgapoegi palju. Tassin okkaid ja pulki ma hommikust õhtuni visalt. Olen sipelgas ainult ja maailma asjust ei k'isa. Nii elan ja rassin ja sipelgapõngerjaid toidan. Vaid päike ja taevas mul aidake alles hoida! Ja südamest nutetud sipelgap'sar on valus. Kui vähe, kui palju üks pisike sipelgas palus.

VELLO POHLA

Väsimus

Õõd ja pöövad kannan endas kahtekümnet sajandit.

Hommikul toovin kõik taskud neutri nosid täis.

Lõunaks on jäänud neist viimane rubla rahakotis.

Ohtu koju minnes on mu jaoks kahikümne sajandi raskused viitutatallatud kingad.

Ja siis tuleb õõ — kaovad kõik pirid ja kõik on võimalik. Ärge äratage mind!

Pöövad ja õõd on mul kanda kahtkümnet sajandit unistusi. Kuid nüüd on vaja tegutseda!

Kukub üksik veetilk, homme on tööpäev, aknas must õõ.

Pärast-saju vaikus ja lüh'õõdeldud pööv olemise helitu heli.

Miks ei laulda hümne voodile? üks lukku panna si'mad on asjadest väsinud lähem märgima muinasjutu pöövaga...

Kui trollid uinuvad...

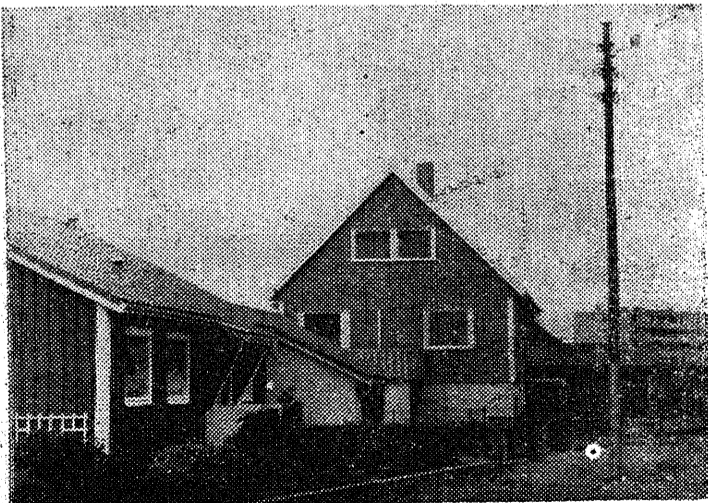
Oeldakse, et igal linnal on oma iseloom, oma hing, mis avaneb juba esimesel tutvumisel. Esimehe mulje Oslost, sellest 500 000 elanikuga igati euroopalikust pealinnast on tema rahulik tasakaalikus. Äärelinnas võid õhtupoolikul läbi kõndida mitu tärnavat enne kui kohtad paari jalakäijat. Ja kui tänava ületamisel läheneb auto, ja sa automaatselt seisma jääd, peatu ka auto ning juht osutab lahkelt käega: «Palun väga, astuge aga rahumeeli üle tänava!» Esialgu arvasime, et tegemist on juhusliku ilviisaka inimesega. Ent hiljem veendusime, et nii on see ka mujal — Bergenis, Stavangeris ja teistes linnades. Autojuhtide viisakust panime imeks ka hiljem, kui meie autobuss sõitis kitsast mägitteed mööda Bergenist Haugesundi. Ühel pool kõrgeid kaljupangad, teisel pool järsk kuristik nagu Kaukaasias. Aegajalt hämarad tunnelid, mida valgustavad piimjate laelampide read. Ainult poole kilomeetri tagant laiuvad möödasõidukohtad. Ja tihti tuli meie bussijuht matusada meetrit oma masinat tagandada, et mööda lasta vastutulevat kergesõiduauto, kuigi bussil oluks meie arvamisest mööda eesõigus. Ei kurja nägu, ei rusikaviitumist. Kergesõiduautojuht tänas kerge käevitpega, meie autojuht vastas sõbraliku peanoogutusega: «Palun väga!...» Mõnikord jalutasid või lamasiid

K. UIBO

teel paksuvillalised lambad. Siis tuli tiikk maad pikkamööda ja kannatlikult nende vahelt läbi roolida.

Aga see, et Oslo äärelinnas ja

ubrikut. Majakesed ise on igaüks oma nägu, erineva kuju ja värvitõniga, hästi avarate akendega. Ümberringi roosipõõsad, lilled ja lilled. Tihtipeale on majad jaseinad kaetud vääntaimede

ka teistes väiksemates linnades on õhtupoolikuti vähe rahvast, võitu ja norralased tahab saada maksimumi sellest, mida pakub lühike põhjamaine suvi. See avaldub ka norralaste vanas traditsioonis veeta iga nädalalõpp looduse rüpes. Laupäeviti lõpeb töö kell 2, kauplused sul-

rohelusega. Kõik see on ka arusaadav: päikest on siin ju napi-rohke, ja norralased tahab saada maksimumi sellest, mida pakub lühike põhjamaine suvi. See avaldub ka norralaste vanas traditsioonis veeta iga nädalalõpp looduse rüpes. Laupäeviti lõpeb töö kell 2, kauplused sul-

et ja vabaduselaulik, vaid ka am-

takse kell 3. Ja siis algab otsekui rahvaste rändamine. Auto auto järel, väike vagunike tara noored ja vanad jalgratastel, seljakoti õlal, rahvas: täis rongid ja laevad — kõik suunduvad linnast välja, et mägedes või vaikesel jõekaldal mööda saata pühapäeva. Ja kui sõita puhkepöeva maanteel, võib näha kaljustel määrdunud ja kistses orukäärudes kirevavärvilisi telklaagreid. Oranžid, kollased, helesinised telgid on otsekui õied rohelise looduse rüpes. Ja tahtmatult mõtled: kes küll meil andis käsu, et telk peab olema kas tumeroheline või luitunult hall...

Kuid alustasin ju Oslost ja esimesest muljest.

Südalinn on küll elava liiklusega, reklaamkirev, kuid ühtlasi ka mõõdukalt rahuliku seismise rütmiga. Näib, et kellelgi pole siin illearu ruttu, kuhugi pole tormata. Kusagil ei kuule valju juttu ega sõnelemist. Isegi trammi sisenev rõõmus lastekobar kättub vääraka taqarhoidlikkusega. Juba need kirevates kampsuites väikesed tüdrukud ja poisid on õppinud kõnelema avalikus kohas sosinal.

Kesklinnas on Rahvusteatri hoone, mille ees kõrguvad kahe kange Norra mehe — Henrik Ibseni ja Björnstjern Björnsoni mäestussambad. Kuigi maailmastaabis on Ibsen küll v'st suurem kuju, ei pea norralased ise Björnsoni sugugi väiksemaks meheks. See kasvult hiiglane, kellele tema sõber Ibsen oli vaevalt rinnust saadik, oli mitte ainult sügavalt rahvuslik kirjanik ja vabaduselaulik, vaid ka am-

mendamatu energiaga ühiskonnategelne, tulihingeline võitleja ja Norra iseseisvuse eest, mis sai lõplikult teoks 1905. aastal, pärast pikaajalist sõltuvust Taanis ja hiljem Rootsis. Sel aastal valis rahvas plebistsiidil teel oma kuningaks Taani prints Karl, kes võttis endale troonile asudes Norra nime — Hakon VII. Ta valitses üle 50 aasta kuni oma surmani, misjärel kuningaks sai tema poeg Olav V, kes on ka praegu Norra kuningas.

Käisime kuningalossi juures ja kõndisime seda ümbritsevas lühes varjurikkas pargis. Kui kuningas on lossis, lehvib tornis Norra lipp. Seekord lippu ei olnud, tähendab — kuningas oli ära. Võib-olla oma talus Oslo lähedal, sest kuningas on ka põlvluumes. Tema talus olevat eeskujulik töukari, mis annab kuningale üsna tühusat sissetulekut lisaks mitte just eriti kõrgele palgale. Kuningat lossis ei olnud, kuid aualve oli kohal — mõlemal pool lossi laia sissekäigu seisid valvel sõdur, kõrge tutiga müts peas, punased epöetid erkisinil frentšil, püss õlal. Veidi eemal mängisid ja vallatlesid lapsed, pingil puhkasid vanakesed. Kuningalossi park on igale avatud.

Muide, Norra kuninga võim on pigem sümbolne kui tõeline. Tegelik võim riigis on parlamendi ehk nn. stortingu käes ja maad juhib valitsus. Norras öeldakse: «Meie kuningas valitseb, aga ei juhi.» Kuninga õigusi iseloomustab kujukalt järgmine Norras populaarne anekdoot:

(Järg 4 lk.)

Kui trollid uinuvad...

(Järg)

Ühel vastuvõtul pillanud kuningas Olav V kogemata maha taskurätiku. Kui üks lähedal seisjaist rutanud seda üles tõstma, teinud kuningas tõrjuva käe. Hüütuse ja lausunud: «Lubage, et tõstan ise üles oma taskurätiku. See on ainuke koht, kuhu võin oma nina pista...» Kuninga kaalu ja tähtsust iseloomustavad ka teataval kombel Norra rahamärgid: 50-kroonisel rahal on Björnsoni, 10-kroonisel Ibseini, 5-kroonisel Hanseni ja alles 1-kroonisel kuningas Olav V portree...

Ent näib, et ka stortingul ei ole alati ja igas suhtes omal maal täit võimu. Mäekõrgendikul asuva kuningaolossi juurest avaneb lai vaade kogu linna'e. Punakas, massiivne raekoda. Uued heledad elumajad. Taamal vabrikukorstnad. Ja üle nende kõrgub moodne 16-korruseline kõrghoone, mille katusel helendab õhtuti neonlülitedes sõna SHELL. See on Briti õlimonopoli hoone. Veidi

emal aga võib näha pisut madalamat hoonet, millel särab sõna ESSO — see on USA kuulua Standart Oil Company lühendatud nimi. Shelli ja ESSO reklaame võib näha kõikjal — kauba-veoautodel, spordiväljakutel, katustel. Linnaplaanil, mis meile Studenteinheimis anti, on peale linna vaatamisväärsuste suurte tähtedega ära näidatud ühtedel Shelli, teistel ESSO autoteenindamis- ja bensiinijaamad. Sadamas aga seisavad tohutu suured tankerid USA ja Briti lipu all, neilgi on korstnatel ESSO või SHELL.

Nüüd sai meile selgeks, miks stjuardess, kui lennuk Norra kohale jõudis, palus viisakalt mitte pildistada. On ju Norra Põhja-Atlandi floki — NATO liige. Ja see sõltuvus on avanud laiad väravad mitte ainult ESSO'le ja SHELL'ile, vaid ka Hollywoodi standardsetele detektiivfilmidele, strip-teasile, laipadest ja paljastest naistest kirendavaile ajakirjadele ja raamatutele. Televisioonis näidati ühel

õhtul filmi, milles sünged fantoom tappis sadistikult üksteise järele kakskümmend neli noort võluvat naist. Ameerikalik vaimulaad tungib uksest ja aknast rahumeelseselt, asjalikku ja oma põhiolemuselt terve mentaliteediga. Norrasse Näib, et valdavat enamust norralasi see veel kuigi sügavalt ei puuduta. Norralane elab edasi oma igapäevast elu — püüab kala, sõidab merd, harib põldu. Aga on ka neid, kellesse ameerikalik elulaad on juba oma jälje jätnud.

...Oslo kauni raekoja ümber, kus me päeval imetlesime suurepärase arhitektuuri ja siseruumides seinamaale Norra rahva minevikust ja tänapäevast — sellesama raekoja alla ilmuvad õhtu saabudes imelikud noorukid ja tüdrukud. Poistel pikad, mõnel lausa õlgadeni ulatuvad juuksed, tüdrukutel lühikeseks põetud poisipea, mõnel juuksed värvitud rohekaks või helesiniseks. Kummagi soo esindajail on jalas puusade ümber libuvad ülalt ülikitsad, alt laiaksminevad sinised, kollased või muud karva kirevad püksid.

(Järgneb.)

Üri Suur — mängija nr. 1

Oppejõudude korvpallimeeskond tegi kokkuvõtte möödunud aastast. Mullu peeti 27 ametlikku võistlust ja neist võideti 12. Võisteldi Tartus, Viljandis ja Kloogal. Võeti osa vabariigi «C» grupi, Tallinna «Kalevi» kehakultuurikollektiivide vahelistest võistlustest, Balti liiduvabariikide poliitühenduste instituutide oppejõudude komplekspartakiaadist ja loomulikult ka instituudi sisevõistlustest, kus õnnestus võita energia- ja keemiateaduskondade võistkondi. Meeskonna papulaarsemaks sportlaseks valiti salajasel hääletusel mängija nr 14 — Üri Suur. Ta täitis mullu I spordijärgu nõudeid ja võistles kaasa Tallinna esivõistlustel ja vabariigi karikavõistlustel TPI koondmeeskonnas.

Samas kinnitati ka 1966. aasta tegevuskava ja treeningute plaan.

H. ERM

SPORDIAASTA 1965

Kui heita pilk tagasi möödunud spordiaastale, võib meenutada nii mõndagi rõõmustavat: Uue staadioni pidulik avamine Mustamäel. Klooga spordibaasi mänguväljakud said uue spetsiaalkatte ja nägusa piirdeaia. Edukas esinemine meie kõige tähtsamatel — üliõpilasvõistlustel, kus saavutati esikohad kümnel alal: ujumises, tõstmises, sportlikus võimlemises, klassikalises ja vabamaadluses, põksis, tennisel ning meeste võrk-, korv- ja värvapallis.

Mitteametlikel NSV Liidu üliõpilaste meistrivõistlustel tulid Kai Rüüt ja Ilona Vanaveski valikorienteerumises esikohale. NSV Liidu kergetõustiku meistrivõistlustel sai kümnevõistluses pronksmedali Priit Paalo.

Avo Luigela teivashüpperekord 4.76.

TPI võrk- ja korvpallimeeskonna võidud Soome TUL-i võistkondade üle.

Ants Juhveldi rahvusvaheline tennisvõit Zinnowitzis.

Jaroslav Dudkini kasvandike — korvpallimeeskonna — järjekordne esikoht Eesti NSV meistrivõistlustel.

Priit Tomsoni hõbemedal Universiaadil Budapestis, võistlusreis Hiina Rahvavabariigis ja Tšehhoslovakkias.

Avo Liiva — vabariigi absoluutne meister sportlikus võimlemises.

Vabariigi meistrid: Uku Annus — orienteerumises,

Hele Pajumägi, Malle Möistlik, Jüri Tarto ja Ülo Nurges — sulgpallis.

Josef Luvištšuk — vehklemises,

Veiko Siimar — ujumises ja

Arvo Mõttus — vabamaadluses.

Erlist tähelepanu taotlevad kunstilised võimlejad. Nimelt ei ole TPI kunstilise võimlemise sektsioon 1963, 1964. ja 1965. a. vormistanud ühtegi järgusportlast!

TPI ainus võimla on sügisest alates remondis, mis on suureks takistuseks treeningute ja võistluse läbiviimisel. Võimla pikaleveninud remondi tõttu on senini põoleli TPI komplekspartakiaadi massilised võistlused võrk- ja korvpallis ja järke ootab oppejõudude-teenistujate võrkpalliturniir.

Tänavu ootavad ees uued võistlused ja üritused. Tähtsamateks neist on NSV Liidu üliõpilasvõistlused, millest edukaks stardiks soovime kõigile sportlastele edu ja jõudu!

H. MAANSO

TPI Spordiklubi statistikat

Arve tegevuse kohta aastail 1962—1965. Arvestatud on ainult TPI Spordiklubi liikmete saavutusi.

	1962	1963	1964	1965
1. Spordiklubi liikmeid	1318	1572	1700	1850
2. Ette valmistatud meistersportlasi	1	5	10	11
3. Ette valmistatud järgusportlasi	402	385	457	444
4. Ette valmistatud ühiskondlikke instruktoreid	7	69	78	54
5. Ette valmistatud spordikohtunikke		19	7	30
6. Läbi viidud TPI sisevõistlusi	94	101	95	102
7. Läbi viidud sisevõistlusi spordialal	6	12	23	23
8. Läbi viidud sõprusvõistlusi	26	57	51	44
9. Läbi viidud sõprusvõistlusi spordialal	6	12	16	16
10. TPI sisevõistlustest võttis osa	7536	11342	10547	10427
11. Sõprusvõistlustest võttis osa	385	708	457	486
12. Väljaspool instituuti võisteldi spordialal			22	23
13. Väljaspool instituuti võttis võistlustest osa			2277	2250
14. Kokku võeti osa spordiüritusest			350	475
15. Spordiüritustest osavõttude arv kokku		15716	23633	25194

TEADAANNE

Kõik üliõpilased, kes 1. veebruaril 1966 omavad kaks või enam oppevõlgnevust talvisest eksamisessioonist, on kohustatud ilmuma 1. veebruaril kell 14.00 VII auditoriumi rektori ja õppeprorektori juurde.

Talvisel eksamisessioonil puudulikke hindeid saanud üliõpilased (välja arvatud IV kursuse üliõpilased ja need, kellel on vormistatud eksamisessiooni pikendus) on kohustatud likvideerima oppevõlgnevused hiljemalt 7. veebruariks.

Üliõpilased, kes ei likvideeri oppevõlgnevust määratud tähtajaks, kustutatakse üliõpilaste nimekirjast kursuseeksamite ja arvestuste sooritamise korra kohta käiva määruse punkt 35 alusel.

OPPEOSAKOND

Nelijärvele laagrisse

Veebruaris toimub Aegviidu Nelijärvel seminar-laager kõigile I—IV kursuse õpperühmade spordiorganisatoritele ja sektsiooni-esimeestele. Seminarist osavõtuks tuleb kõigil registreerida TPI Spordiklubis.

Toimetaja V. KALPUS

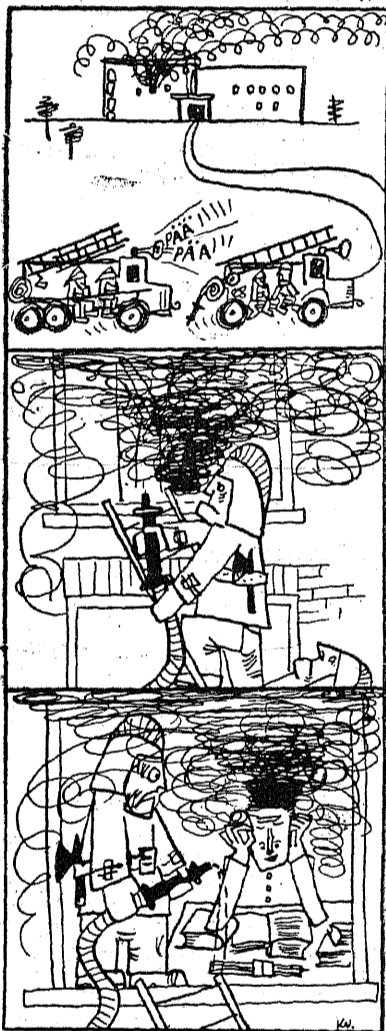
Орган гаркома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института, газета «Таллинский политехник».

Tellimise nr. 188

MB-02134

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42.

„Jälle põleb!“

OPPEJÕUD VABAVISKEVÕISTLUSTEL

Jälle avaneb instituudi oppejõududel ja teenistujatel võimalus demonstreerida oma täpselt silma ja osavat kätt. Tuleval nädalal toimuvad kateedritevahelised võistlused vabavistete sooritamises. See komplekspartakiaadi ala on alati massid liikuma pannud, sest võitlus toimub ju põhimõttel — «tähtis pole võita, vaid osa võtta!»

Igal aastal on osavõtjate arv ületanud paarisaja piiri ja ega tänavugi see arv väiksem pole. Pealegi on see spartakiaadi esimene ala. Kui see õnnestub, saab terve võistluskompleksi hoo sisse — selleks edu ja jõudu!

Tingimused:

Koht — TPI võimla.
Aeg — 25. jaan. kella 15—18,
27. " " " 10—12,
28. " " " 10—12.

Osavõtt — piiramatult arv võistlejaid igast kateedrist. Arvesse lähevad 5 mehe ja 3 naise tulemused.

Ülesanne — visata 20 vabaviskest võimalikult rohkem korve. Võistluseks on üks katse. Peakohtunik I. TALVING

Ühel eksamisel õil.

RIBITEE SAI KORDA

Kuu aja eest otsisime aja'ehe kaudu meest, kes oleks nii kange ja seaks korda söök'a väljandmise leti ribi'ee. Aega läks, aga asja sai. Laupäeva hommikul ilmus mees meie majast ja tegi selle päris lihtsa töö kähku ära.

Nürnbergis kahekümne aasta eest

Kunagine kaunis Nürnberg oli varemte rägastik. Rahva hulgas peata meeolu, sõjahaavad andsid endid tunda kõikjal. Kogu maailma tähelepanu oli koondunud sellele linnale, natsismi ühele hällile. Siin peeti kohut tähtsamate saksa sõjaroimarite üle. «Rahva Hääle» erikorrespondent Anton Vaarandi viibis sel ajal Nürnbergis üle poole aasta. Nüüd kõneles ta sellest sündmusest meie instituudi teenistujate poliitringi liikmeile.

Meie häbipost

Valentin Leonski peab lugu romantikast ja kohtus sel põhjusel sageli neiuga ühiselamus nr. 1. Elas ise samuti seal ja tekkis temakese toa juurde oli lühike.

Aga — võtaks pagan seda lugu! Laupäeval tekkis tüli. Kuid ega see igavesti kesta. Järgmise päeva lõpuminuteil seadis ta sammud jällegi neiu poole ja peagi tehti kokkulepe — läheme veidi aja pärast alumisele korrusele, ajame seal pikemat juttu ja peame traadi teel mõned jutud maha.

Kuid — neiu toa tüdrukud juba kuulnud eilsest tülist ja — üks lukku! Egas nemad ju tänastest kavatsustest veel kuulda saanud. Larissa jäigi nelja seinavahele. Tuli Valentin. Üks kinni, sisse ei lasta. Larissa ju petab teda. Ettepanek läbi ukse kõva

häälega — kas teete lahti või üks puruks! Toasolijad sjiski ei uskunud. Et asjal nii suur tõsi taga. Küll laheneb läbirääkimiste kaudu.

Sedasi siiski ei lahenenud. Pärast südaööd üks siiski ei avanenud. Ega midagi, selg vastu ja nüüd vaja kõvasti lükata. Ei liigu paigast. Nüüd juba appi jalad. Teire asi — mõni korrake pihtaandmist ja üks oligi sisse löödud!

Nüüd tuleb Valentinil neiu juurde jõudmiseks ette võtta pikem teekond. Kusagilt kaugemalt, sest ühiselamust heideti ta välja. Mõnevõrra läks kergemaks ka rahakott. Sealt tuli anda kolm ja pool rubla lõhutud ukse parandamiseks.